

Onderwerp: Bestuursovereenkomst (BO) DAW Groningen 2025-2029 Nummer: Z52737-152323	Agendapunt: 10
---	-----------------------

DB: Ja 03-06-2025	BPL: Ja 18-06-2025	FAZ: Nee	VVSW: Nee	AB: Ja 02-07-2025
-----------------------------	------------------------------	-----------------	------------------	-----------------------------

Opsteller:	Opdrachtgever: Boy de Vries	Portefeuillehouder: Inge Eshuis
-------------------	---------------------------------------	---

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☒ Juridisch ☒ Financieel ☐ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen: Provincie Groningen, Waterschap Noorderzijlvest	Reden: Deze partijen dragen bij aan de DAW subsidieregeling en ondertekenen de bestuursovereenkomst
---	--

Samenvatting: In 2023 is de opvolger van POP3 van start gegaan. Deze nieuwe subsidieregeling staat bekend als het Nationaal Strategisch Plan-Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (NSP-GLB). Inhoudelijk lijkt NSP-GLB veel op POP3. Wederom kunnen we als waterschap subsidie aanvragen voor onder andere KRW projecten. Net als bij POP3 wordt verwacht dat de waterschappen een bijdrage leveren aan het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) als zij NSP-GLB aanvragen indienen. Met het DAW worden boeren ondersteund bij het nemen van maatregelen voor een duurzaam waterbeheer. De bijdrage aan DAW en procedurele afspraken worden vastgelegd in een bestuursovereenkomst (BO) tussen de provincie Groningen, het waterschap Noorderzijlvest en Hunze en Aa's. Met dit bestuursvoorstel wordt instemming gevraagd om de nieuwe BO te ondertekenen en nieuw DAW budget beschikbaar te stellen. Ook wordt gevraagd het DB te machtigen voor verdere besluitvorming.
--

Duurzaamheidsparagraaf: Ja

Begrotingsaspecten: Ja Om het DAW ten behoeve van waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid voort te kunnen zetten wordt voorgesteld om € 550.000,- beschikbaar te stellen voor DAW Groningen 2025- 2029. Doordat we NSP-GLB subsidies voor KRW projecten verwachten kunnen we € 550.000,- besparen op de begroting van ons waterschap.

AB-voorstel: - Instemmen met de "Bestuursovereenkomst inzet Deltaplan Agrarisch Waterbeheer provincie Groningen en waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest 2025-2029 ". De BO is de aanzet voor de regionale DAW regeling 2025-2029; - € 550.000,- als krediet beschikbaar te stellen voor "bijdrage regionale DAW regeling"; - Het DB te mandateren om zorg te dragen voor nadere besluitvorming gerelateerd aan DAW 2025-2029 Groningen.
--

Bestuursvoorstel

Bijlagen:

- Bestuursovereenkomst inzet Deltaplan Agrarisch Waterbeheer provincie Groningen en waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest 2025-2029 .

Besluit/opmerkingen bestuur:**Paraaf Secretaris-directeur:**

Inleiding

Het Europese Plattelands Ontwikkelings Programma 3 (POP3 en POP3+) liep van 2014 tot 2022. De POP3 subsidieregeling is onder andere beschikbaar voor waterkwaliteitsprojecten als beekherstel en natuurvriendelijke oevers. Het waterschap Hunze en Aa's heeft hier volop gebruik van gemaakt. In 2023 is de opvolger van POP3 van start gegaan. Deze nieuwe subsidieregeling staat bekend als NSP-GLB. Dit staat voor Nationaal Strategisch Plan-Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Inhoudelijk lijkt NSP-GLB veel op POP3. Wederom kunnen we als waterschap subsidie aanvragen voor onder andere KRW projecten.

Net als bij POP3 wordt verwacht dat de waterschappen een bijdrage leveren aan het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) als zij NSP-GLB aanvragen indienen. Met het DAW worden boeren ondersteund bij het nemen van maatregelen voor een duurzaam waterbeheer.

De bijdrage aan DAW en procedurele afspraken zijn vastgelegd in een bestuursovereenkomst (BO) tussen de provincie Groningen, waterschap Noorderzijlvest en Hunze en Aa's. De bestaande BO moet worden aangepast en verlengd voor de NSP-GLB periode. Voor de nieuwe periode moet tevens opnieuw DAW krediet worden gereserveerd.

Met het DAW krediet 2025-2029 van waterschappen en provincie wordt een regionale DAW subsidieregeling gefinancierd. Via deze regeling en bijhorende openstellingen zullen boeren ondersteund worden bij projecten die bijdragen aan een duurzaam waterbeheer. De provinciale subsidieregeling en openstellingen worden ter instemming aan ons Dagelijks Bestuur voorgelegd. Binnengekomen subsidieaanvragen worden ambtelijk beoordeeld.

De bijgevoegde bestuursovereenkomst is een eindconceptversie. Bij het opstellen van de definitieve versie worden er mogelijk kleine ambtelijke aanpassingen gedaan, de definitieve versie zal op hoofdlijnen echter hetzelfde blijven als deze eindconceptversie.

Dit bestuursvoorstel heeft enkel betrekking op DAW Groningen. De nieuwe DAW Bestuursovereenkomst voor Drenthe is eind 2024 getekend.

Voorgeschiedenis en eerdere besluitvorming

In 2017 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het ondertekenen van de eerste BO DAW provincie Groningen en waterschappen. Met de toezegging dat provincie en waterschappen bijdragen aan het DAW kwam er POP3 subsidie beschikbaar voor de waterschappen. In 2022 is eenzelfde soort BO ondertekend voor de periode van POP3+.

Ook nu wordt dezelfde insteek gehanteerd. Waterschappen kunnen gebruik maken van NSP-GLB als zij zelf bijdragen aan DAW projecten.

Hoewel de NSP-GLB subsidie pas definitief wordt bepaald bij het afronden van de projecten lijken de gemaakte afspraken financieel zeer gunstig voor het waterschap. De bijdrage aan DAW betreft een bedrag ter hoogte van 1/6^e van de verleende subsidie aan Hunze en Aa's.

In het geval dat Hunze en Aa's € 3.150.000,- aanvraagt en verleend krijgt zal het zelf € 525.000,- aan DAW bijdragen.

Ook inhoudelijk is NSP-GLB en DAW interessant omdat er zo op meerdere fronten wordt geïnvesteerd in een duurzaam waterbeheer. Enerzijds komt er Europese subsidie beschikbaar voor KRW projecten van het waterschap en anderzijds neemt de agrarische sector maatregelen ten behoeve van

waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid in ons beheergebied. In de vorige periode zijn vanuit DAW onder andere projecten uitgevoerd om perceel- en erfemissie te verminderen.

De afspraken voor de bijdrage aan DAW worden gemaakt met de betrokken provincies. Voor Groningen wordt dit opnieuw vastgelegd in een BO. Bij het opstellen van de nieuwe BO is zoveel mogelijk aangesloten op de bestaande versie.

De bijdrage aan DAW is in 2025-2029 verhoudingsgewijs lager dan in de vorige periodes. De bijdrage wordt bepaald op basis van vermogen van de sector om de middelen weg te zetten, de vele nog lopende projecten en de mogelijkheid voor de sector om ook direct EU subsidie aan te kunnen vragen.

Huidige situatie

In 2023 is het nieuwe Europese Gemeenschappelijke Landbouw Beleid van start gegaan met financiering voor water- en landbouwprojecten. Voor deze periode worden afspraken gemaakt tussen het rijk, de provincies en de waterschappen. Een onderdeel hiervan is vernieuwen van de BO en het beschikbaar stellen van DAW financiering. Als het AB heeft ingestemd en het waterschap de NSP-GLB subsidieverleningen heeft ontvangen dan kan het nieuwe DAW budget beschikbaar worden gesteld.

Met het vernieuwen van de BO komt er krediet beschikbaar om goede DAW projecten een extra impuls te geven of nieuwe projecten op te starten.

Zonder een nieuwe BO komt de verlening van nieuwe NSP-GLB subsidie aan het waterschap onder druk te staan.

Beschrijving

Met de BO maken de provincie en de waterschappen afspraken over hoe de gelden voor de DAW bij elkaar wordt gebracht en hoe de verdere procedures verlopen. De bijdrage van de waterschappen is gekoppeld aan de hoogte van de beschikte NSP-GLB middelen die de waterschappen zelf ontvangen. Indien er minder NSP-GLB wordt verleend zal de bijdrage aan DAW verlaagd worden.

Afhankelijk van het soort DAW project moet de initiatiefnemer een bepaald percentage van het project zelf bekostigen. De subsidiekaders worden vastgelegd in een DAW subsidieregeling en de daaropvolgende openstellingen. Hoewel de provincie de subsidieregeling uitvoert worden de stukken ter instemming aan ons DB voorgelegd.

We volgen hier grotendeels dezelfde procedure als tijdens de POP3 periode. Deze procedure is bekend en naar tevredenheid van provincie, agrarische sector en waterschappen verlopen.

Risico's en kansen

Risico

Als het waterschap een NSP-GLB subsidie aanvraagt wordt een kostenraming bijgevoegd. Op basis van deze kostenraming wordt de hoogte van de NSP-GLB subsidiebeschikking bepaald. Zodra een project volledig is afgerond is pas bekend wat de werkelijke projectkosten zijn. Als blijkt dat de werkelijke kosten lager zijn dan de geraamde kosten wordt de NSP-GLB subsidie naar beneden bijgesteld. De toezegging aan de regionale DAW regeling is echter al gedaan en gebaseerd op het bedrag van de subsidiebeschikking. In het geval dat een NSP-GLB project goedkoper uitvalt dan

geraamd wordt wel de NSP-GLB subsidie verlaagd, maar niet onze bijdrage aan de regionale regeling.

Hetzelfde geldt wanneer we (bijvoorbeeld als gevolg van verwijtbare fouten) worden gekort op de NSP-GLB subsidie of wanneer een project wel een NSP-GLB subsidiebeschikking krijgt, maar vervolgens niet wordt uitgevoerd.

Het toezeggen van de bijdrage aan de regionale regeling kan echter niet wachten totdat de NSP-GLB projecten volledig zijn afgerond.

Gezien de ruime ervaring van het waterschap met subsidies wordt verwacht dat het effect van dit risico beperkt zal zijn. Ook zit er een ruime "veiligheidsmarge" in omdat onze bijdrage aan DAW slechts een klein bedrag is in verhouding tot de aangevraagde NSP-GLB middelen.

Wanneer een project duurder uitvalt dan bij de NSP-GLB subsidieaanvraag is voorzien dan wordt de NSP-GLB subsidie niet verhoogd en wordt er geen extra bijdrage aan de regionale regeling verwacht.

Kans

Met het ondertekenen van de bestuursovereenkomst geeft het waterschap deels invulling aan de gemaakte afspraken tussen rijk, regio en waterschappen rondom de bijdragen aan waterbeheer in het landelijk gebied. Met de DAW regeling zal de agrarische sector projecten kunnen voortzetten of opstarten die met duurzaam waterbeheer bijdragen aan waterschapsdoelen.

Duurzaamheidsaspecten

Geen spijtmaatregel

Met het ondertekenen van de nieuwe BO komt er krediet beschikbaar voor maatregelen die bijdragen aan waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid in ons beheergebied.

Niet afwentelen tijd/ruimte/anderen

Er is geen sprake van afwenteling. De meest urgente NSP-GLB en DAW projecten worden gerealiseerd op locaties waar deze het meest effectief zijn.

Natuurlijk gestuurd en functionerend

Voor de NSP-GLB en DAW projecten is het een vereiste dat ze op een duurzame manier bijdragen aan de waterkwaliteit of waterbeschikbaarheid. Indien effectief en kostenefficiënt wordt hierbij gebruik gemaakt van natuurlijke processen.

Gezond ecosysteem

De meeste projecten dragen bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit en daarmee het ecosysteem.

Verantwoord gebruik van (hulp)bronnen

De NSP-GLB projecten worden conform de aanbestedingseisen van het waterschap in de markt gezet, hierbij is ook aandacht voor een verantwoord gebruik van hulpbronnen. DAW projecten richten zich vaak op een verantwoord gebruik van water en het beperken van emissies naar het water.

Afstemming op gebruiksfuncties

De projecten zijn erop gericht om het watersysteem zowel kwalitatief als kwantitatief minder te belasten zodat het water ook in de toekomst de verschillende gebruiksfuncties behoudt.

Meerwaarde voor andere dan taakbelangen

Het waterschap en de agrarische sector hebben een (internationale) verantwoordelijkheid met betrekking tot het verbeteren van de waterkwaliteit. Met de bestuursovereenkomst wordt het mogelijk om de waterkwaliteit met een breed front van verschillende partijen te verbeteren. Veel DAW projecten richten zich op het bereiken van een grote groep deelnemers. Met deze aanpak stijgt het maatschappelijk besef om ons gezamenlijk in te zetten voor waterkwaliteit.

Extern betrokkenen

Met deze bestuursovereenkomst wordt deels invulling gegeven aan de toezegging van de Unie van Waterschappen (UvW) aan het Rijk om vanuit de regio financieel bij te dragen aan de NSP-GLB doelen.

LTO Nederland heeft op uitnodiging van de rijksoverheid het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer opgesteld. Met de nieuwe bestuursovereenkomst van provincie en waterschappen en daaropvolgend een nieuwe DAW subsidieregeling kan de agrarische sector het DAW voortzetten.

Financiën

Op basis van de bestuursovereenkomst wordt bij elk beschikt NSP-GLB waterschapsproject krediet beschikbaar gesteld voor de regionale DAW subsidieregeling. Het totale bedrag voor de regionale regeling is afhankelijk van de NSP-GLB subsidie die het waterschap beschikt krijgt. Waarschijnlijk zal ons waterschap in 2025 in totaal ca. € 3.150.000,- NSP-GLB subsidie beschikt krijgen. In dat geval wordt verwacht dat het waterschap € 525.000,- beschikbaar stelt voor DAW. Voorgesteld wordt om iets meer ruimte te nemen en € 550.000,- voor DAW te reserveren.

Afhankelijk van onze definitieve subsidieaanvragen en de beoordeling door de NSP-GLB subsidieverstrekker kan het bedrag dat we aan subsidie verleend krijgen en vervolgens bijdragen aan DAW naar beneden afwijken.

Anders dan bovenstaande rekenkundige relatie is er geen direct verband tussen de NSP-GLB en de reservering voor de regionale subsidie. Het betreft enerzijds een EU subsidie die wij ontvangen en conform NSP-GLB beschikking voor onze eigen projecten inzetten en anderzijds een krediet voor investeringsprojecten van derden.

Het krediet dat Hunze en Aa's reserveert voor de DAW regeling Groningen zal alleen worden ingezet voor projecten binnen het Groningse deel van het eigen beheergebied.

Het ontvangen van subsidie via NSP- GLB en het bijdragen aan DAW zal het waterschap niet meer kosten dan reeds begroot onder het KRW programmabudget. Hoogstwaarschijnlijk zal met de inzet van NSP-GLB subsidie meer KRW programmabudget bespaard worden dan de € 550.000,-. Op dit moment kan echter nog niet worden aangegeven hoe groot het financiële voordeel zal zijn.

Wettelijke kader

Het juridische risico wordt als laag aangemerkt omdat het hier afspraken betreft tussen regionale overheden die intensief contact onderhouden en waarbij eventuele geschillen relatief simpel onderling opgelost kunnen worden.

Alle betrokken partijen hebben reeds ervaring met de vorige bestuursovereenkomst, waarbij de samenwerking prettig verliep.

Voor dit besluit is geen formele inspraakprocedure van toepassing.

Communicatie

Voor de ondertekening van de BO wordt samen met provincie en waterschap Noorderzijlvest een persmoment georganiseerd. Voor het succesvol uitvoeren van het DAW is communicatie met de sector van groot belang.

Hier wordt veel aandacht aan besteed in het vervolgtraject van de nieuwe DAW subsidieregeling en het maken van de openstellingen.

Tijdspad

GLB NSP

Naar verwachting zal de EU GLB NSP subsidie tot 31 september 2025 zijn opengesteld.

Er kan pas DAW subsidie worden verleend als het waterschap de subsidieverleningen heeft ontvangen voor de aangevraagde GLB NSP gelden. Naar verwachting is dat in het voorjaar van 2026.

DAW

De BO wordt waarschijnlijk ondertekend tijdens de DAW Waterkaravaan in september 2025. Om DAW subsidies te kunnen verlenen is er tevens een nieuwe DAW Subsidieregeling en DAW openstellingsbesluit nodig. Deze stukken worden waarschijnlijk in het voorjaar van 2026 ter instemming aan het DB voorgelegd.

Evaluatie

De DAW projecten moeten jaarlijks een voortgangsrapportage indienen. Samen met de provincie kijkt het waterschap of de projecten conform projectplan worden uitgevoerd. Het effect van DAW maatregelen moet blijken uit reguliere KRW monitoring en dagelijks waterbeheer.

Voorstel

- Instemmen met de "Bestuursovereenkomst inzet Deltaplan Agrarisch Waterbeheer provincie Groningen en waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest 2025-2029 ". De BO is de aanzet voor de regionale DAW regeling 2025-2029;
- € 550.000,- als krediet beschikbaar stellen voor "bijdrage regionale DAW regeling";
- Het DB te mandateren om zorg te dragen voor nadere besluitvorming gerelateerd aan DAW 2025-2029 Groningen.

namens het dagelijks bestuur,

Jelmer Kooistra
Secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
Dijkgraaf